KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 8. Elokuu. | TOIMITTAJAT: JOHN SUNDBERG Vastaava. HUUGO NYBERG Toim. sihteeri. | 21:s vuosik. 1916.

— *Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa.* — *Hinta 1 mk. 50 penniä koko vuodelta.* —

Silmäys raittiustyöhön Helsingin K.m. Yhdistyksessä.

Koska raittiustyö Helsingin kuuromykkäin piirissä tänä vuonna on ollut entistään vilkkaampi, lienee syytä luoda silmäys sen entisiin vaiheisiin.

Syksyllä 1903 alettiin ensin ajatella raittiusyhdistyksen perustamista Helsingissä asuvien kuuromykkäin keskuuteen. Rouva *Alli Trygg-Helenius* piti pyynnöstä H. K. Y:sellä lokak. 24 p:nä 1903 raittius-esitelmän, jota mielenkiinnolla seurattiin. Melkein kaikki yhdistyksen jäsenet olivat läsnä tässä tilaisuudessa. Kun esitelmänpitäjä kysyi, tahtoivatko jotkut läsnäolijoista lakata itse käyttämästä ja toisille tarjoamasta juovutusjuomia, ilmoittautui 10 henkilöä, jotka kirjoittamalla nimensä listaan sitoutuivat pitämään näitä lupauksia. Perästäpäin liittyi näihin vielä 3 samanmielistä.

Tästä raittiustyön ensi alusta kertoi silloisissa kuuromykkäinlehdissä neiti *Elma Eklund*, joka itse oli toimeenpanijana saanut sen alulle. Hän lopettaa kirjoituksensa lämpimästi kehoittaen kuuromykkiä ottamaan huomioon raittiuden suuren merkityksen sekä terveydellisessä että siveellisessä suhteessa. „Juovutusjuomat pois!“ huudahtaa kirjoittaja lopuksi.

Seuraavana vuosipäivänä, lokak. 24 p:nä. 1904, piti rouva Trygg-Helenius taas kuuromykille esitelmän aineesta: „Ihminen Jumalan Hengen temppelinä“. Hän huomautti siinä, että ihminen on paljoa kallisarvoisempi kuin käsin tehdyt kirkot. Syystä pidetään vääränä tekona viedä väkijuomia kirkkoon. Vielä pahempi on niillä saastuttaa ihmisruumista. — Samassa tilaisuudessa esitettiin ehdotus uuden raittiusyhdistyksen säännöiksi, jonka nimeksi ehdotettiin „Kuurojen raittiusliitto“. Jäseniksi ilmoittautui 32 henkilöä, joille jaettiin jäsenkortit. Saman vuoden lopulla oli jäsenmäärä 43.

Joulukuun 10 p:nä. 1905 vietettiin Helsingin K.m. Yhdistyksellä raittiusjuhla, jolloin puheenjohtaja hra J. K. Grönroos (nykyään Palomaa) piti mielenkiintoisen esitelmän, jonka neiti Eklund tulkitsi viittomakielelle. Vielä katseltiin varjokuvia ja näytelmäkappaletta, jonka esittivät neljä Helsingin K.m. Yhdistyksen jäsentä. Turun kuuromykkäin äsken perustettu raittiusyhdistys oli juhlaan lähettänyt oman edustajan, rouva Virtasen.

Sittemmin seurasi aika, jolloin raittiustyö H. K. Y:n keskuudessa laimeni, syystä että toimivat henkilöt muuttivat pois paikkakunnalta. Neiti Elma Eklund meni tammikuulla 1907 naimisiin maisteri Gustaf Ignatiusen kanssa, ja nuori pariskunta muutti Huittisiin. Suurena tappiona raittiustyölle oli, että sen alullepanija täten poistui Helsingistä. Myös yhdistyksen puheenjohtaja, hra Walter Stadius, oli joulukuussa 1906 perheineen muuttanut Käkisalmeen. Vuonna 1905 oli jäsenmäärä ollut 46. Lokakuulla 1908 oli se 47, mutta tointa oli tuskin nimeksikään.

Tuli sitten uusi ajanjakso. Kun hra Stadius v. 1908 palasi Helsinkiin, alettiin K.m. Yhdistyksellä taas keskustella raittiusasiasta. Arveltiin kuitenkin, että yhdistyksen piirissä asiat olivat niin hyvällä kannalla, että raittiusyhdistyksen toiminta olisi tarpeeton. Vähitellen selvesi kuitenkin, että tällainen työ aina on hyödyksi, koska kaikessa edistys on tarpeellinen.

Vuoden 1910 alussa kokoontuivat hra Walter Stadius'en alotteesta raittiusasiaa harrastavat kokoukseen, jossa päätettiin, että entinen raittiusyhdistys olisi uudelleen saatava toimintaan. Ase-

tettiin valiokunta asiaa valmistamaan. Sen toimesta piti rouva *Rosa Invenius* huhtikuun 17 p:nä. H. K. Y:sellä kuvien valaiseman raittiusesitelmän, jonka hra John Sundberg tulkitsi viittomakielelle. Toukokuun 22 p:nä pidettiin perustava kokous, jolloin uusi yhdistys otti nimekseen „Kuurojen Raittiusseura". Johtokuntaan valittiin: pastorinrouva *H. Nyberg*, neiti *S. Heikel*, rouva *J. Stadius*, sekä herrat *W. Stadius* ja *K. Aulanko*. Varajäseniksi valittiin herrat *F. Schoultz* ja *A. Jokelainen*. Pyynnöstä lupautui hra *J. Sundberg* toimimaan johtokunnan tulkkina. Johtokunta valitsi puheenjohtajakseen hra *W. Stadiusen*, rahastonhoitajaksi hra *K. Aulangon* ja kirjuriksi rouva *J. Stadiusen*. Yhdistyksen jäseniä oli 31.

Niinä kuutena vuonna, jotka sen jälkeen ovat kuluneet, on tämä pieni yhdistys yhä hiljaisuudessa toiminut. Kuuromykkäin Yhdistyksen keskuudessa on yksi pyhäilta kuussa omistettu raittiusasialle. Tavallisesti on silloin pidetty raittiusesitelmä. Sellaisia ovat pitäneet rouva *Alli Trygg-Helenius*, neiti *S. Heikel*, opettaja *J. K. Palomaa*, pastori *H. Nyberg* ja rehtori *U. Stadius* y.m. Kun ei ole saatu muita esitelmänpitäjiä, on tavallisesti puheenjohtaja esitelmöinyt, tavallisesti varjokuvia näyttäen. Useimmiten on kerran vuodessa pidetty ohjelma-iltama. H. K. Y. on kannattanut seuran työtä sekä varoillaan että luovuttamalla huoneustonsa sen kokouksia varten. Valitettavasti jäsenluku ei ole paljoakaan kasvanut näinä vuosina. Tämän vuoden alussa oli se ainoastaan 32. Syynä siihen on arvattavasti se, että H. K. Y:n jäsenillä on monta eri harrastusta, harrastetaan urheilua, shakkipeliä, näytelmäharjoituksia y. m., joten raittiustyölle ei ole riittänyt aikaa eikä innostusta.

Tämän vuoden kuluessa on kuitenkin koetettu toimia niin, että raittiusasian harrastusta leviäisi entistään laajempaan piiriin. On toimeenpantu erityisiä kokouksia yksinomaan seuran jäseniä varten. Niissä on pidetty lyhyitä esitelmiä, kerrottu kertomuksia, keskusteltu ja seurusteltu. Sunnuntaikokouksiin on kutsuttu kuuromykkiä R. seuran ulkopuolelta, silloin on pidetty pitempiä esitelmiä y. m. Seuran sääntöjä on jossakin määrässä muutettu ja nimeksi otettu „*Helsingin Raittiusyhdistys Surd*". („Surd" on latinalainen sana, joka merkitsee *kuuro*.) Toiminta on täten muuttunut vilkkaammaksi ja uusia jäseniä onkin ilmoittautunut. Keväällä oli jäsenmäärä 45. Toivottavasti tämä ilahuttava muutos ei ole satunnaista, ohimenevää laatua. Toivomme, että se päinvastoin osottautuu raittiustyön pysyväiseksi edistykseksi H. K. Y:n keskuudessa.

Raittiustyön kehittyessä tahdomme kiitollisina muistella niitä henkilöitä, jotka ensin saivat tämän työn alulle. 13 vuotta sitte *Elma Eklund Ignatius* ensimäisenä valmisti maaperää, kutsui kylväjän ja hoiti hentoa tainta. Rouva *Alli Trygg-Helenius* herätti H. K. Y:sen jäsenissä aavistuksen raittiustyön suuresta merkityksestä, kun hän puhui heille syvän vakaumuksen ja palavan innostuksen sanoja tästä hänelle rakkaasta asiasta. Näin tehden hän kylvi siemenen, josta on noussut se taimi, jota nimitetään *Surd*-nimellä. Moni muukin on sittemmin tätä työtä tukenut. Kantakoon se kerran runsasta hedelmää kuuromykille siunaukseksi!

(Lehdestä „Tidskrift för dövstumma".)

Julia Stadius.

Puhe,

jonka opettaja Aug. Heliä piti Helsingin kuuromykille kun he olivat vierailemassa Helsingin sokeain yhdistyksessä sokeain koululla toukok 19 p. v. 1916.

Näen ajatuksissani kaukana, keskellä Suomea pienen pienen talon korkealla mäellä lähellä kirkkoa. Talon rakennukset ovat maalatut punaisiksi, ikkunoiden ja ovien laudat ovat valkoiset. Asukkaita on ainoastaan isä ja äiti sekä kaksi lasta, joista poika on nyt 16 vuotias ja tyttö 18 vuoden vanha.

Heillä on lauvantai-ilta. Työt ovat loppuneet. Kaikki valmistavat itsensä sunnuntaita vastaanottamaan. Tuuli ei puhalla. Puut ovat aivan hiljaa. On kaunis kevät-ilta.

Vanhemmat ovat jo vanhat ja kivulloiset. Siitä syystä lapset auttavat heitä. Juuri äsken olivat lapset laittaneet saunan kuntoon, että päästäisiin kylpemään. Poika edellä ja tyttö perässä olivat he kantaneet vettä järvestä saunaan. Poika astuu varmasti ja taitavasti. Tyttö kävelee hiukan horjahdellen sivuille päin, vaikka hän onkin vanhempi.

Isä ja äiti ovat hyvin iloisia, kun he näkevät lapsiensa yhdessä työtä tekevän ja auttavan heitä. Huomenna sunnuntaina on tyttö luvannut auttaa isää kirkossa ja laulaa hänen edestään. Isä on nimittäin lukkarina kirkossa. Mutta hän on jo vanha ja tyttö laulaa hyvin. Poika myöskin auttaa sillä tavalla, että panee virsien numerot tauluihin, että ihmiset näkevät ne. — Ja edellisenä iltana ovat lapset olleet yhdessä kalastamassa: poika oli soutamassa ja tyttö laski verkon järveen veneen perästä. Ja kaloja tuli paljon. Tästä kaikesta isä ja äiti iloitsevat ja kiittävä Jumalaa lapsistaan.

Mutta isä ja äiti eivät ole aina iloinneet lapsistaan. Monta vuotta sitten he olivat kovin surullisia. Sillä heidän lapsensa tulivat pieninä ollessaan sairaiksi. Tulirokko jätti ne kuitenkin elämään. Mutta oli ihmeellistä, että poika tuli kuuromykäksi ja tyttö sokeaksi.

Silloin oli tuossa kauniissa talossa suuri suru. Mutta vanhemmat lähettivät lapsensa kouluun: toisen k. m.-kouluun ja toisen sokeainkouluun. Ja sieltä ne oppivat paljon hyvää. Ja siitä syystä lapset nyt voivat yhdessä auttaa vanhempiansa. Ja siitä syystä vanhemmat nyt ovat iloiset, vaikka toinen lapsista onkin kuuromykkä ja toinen sokea. Siinä talossa ovat kaikki onnellisia.

Tätä taloa minä ajattelin, kun minua pyydettiin puhumaan Teille, arvoisat vieraamme. Minä ajattelin, että Hgn K. m. yhdistyksen puheenjohtaja Hra Sundberg ajatteli silloin hyvin kauniisti, kun hän pyysi Suomen Sokeain Liiton jäseniä vierailemaan kuuromykkäin luo. Hän tahtoi antaa omat kätensä, hän tahtoi antaa H:gin k.-mykkäin kädet ja silmät auttamaan sokeita siinä, missä tarvitaan. Sokeat ovat siitä hyvin iloisia ja kiitollisia. Ja samalla tavalla kuin tuo sokea tyttö tuolla kaukana järven rannalla siinä kauniissa punaisessa talossa kirkon luona auttoi kuuromykkää veljeänsä esimerkiksi kalastamisessa, saunan lämmittämisessä, veden kantamisessa, auttoi isäänsä kirkossa laulamalla ja monella muulla tavalla, samalla tavalla tahtovat sokeat olla apuna k-mykille veljilleen ja sisarilleen siinä, missä vaan voivat.

Ja he toivovat että tällaista työtä yhdessä voitaisiin vastedeskin jatkaa. He uskovat, että tällaisissa yhteisissä kokouksissa esim. sekä k:mykät että sokeat oppivat tuntemaan toinen toisensa ja sitten paremmin huomaavat, millä tavalla voivat auttaa toinen toisiaan.

Ihmisen elämä on raskasta. Mutta tällaiset yhteiset kokoukset tekevät sen keveämmäksi kantaa. Arkipäivämme, meidän työpäivämme ovat niin harmaita ja kolkkoja. Nämä yhteiset illanvietot tekevät ne kirkkaammiksi, ne tuovat valoa ja iloa sieluumme. Ja samoin kuin tuon k:mykän pojan ja sokean tytön isä ja äiti siellä kaukana kauniin järven rannalla olivat eräänä kesäisenä lauantai-iltana onnelliset katsellessaan lapsiaan, vaikka toiselta puuttuikin kuulo ja toiselta näkö, niin minä uskon, että mekin tänä lauvantai-iltana olemme tyytyväiset siitä, että sokeat ovat kuuromykissä löytäneet itselleen veljiä ja sisaria ja että kuuromykät ovat huomanneet voivansa auttaa sokeita veljiään ja sisariaan.

Tällaista sisaren ja veljen elämää olen ajatellut voivan syntyä kuuromykkäin ja sokeain välille. Ja minä olen hyvin iloinen siitä, että H:gin Sokeainyhdistyksen ompeluseura voi lausua Teille, arvoisat H:gin k. m. y:n jäsenet tänä iltana:

Olkaa kaikki vieraiksemme tervetulleita!

Isän perintö.

Motto: Kotikontuaan ken halveksii
Ja isänsä perinnön heittää
Mieronsauvahan nojata saa
Ja lapsensa maattomiksi jäättää.

Johtuipa tässä mieleeni kirjoittaa kertomus kahdesta ihmisestä, joille Jumala kylläkin antoi oman leiviskän hoidettavaksi, mutta jotka ymmärtämättömyydessä kaivoivat lahjansa maahan ja sentähden vanhoilla päivillänsä joutuivat maattomiksi, mannuttomiksi. Tällaisia esimerkkejä löytyy paljo, mutta luulen, että tästäkin voi jotakin oppia. Ja tämä historia on tällainen:

Ilolan Pekka ja vaimonsa Leena olivat molemmat talollisten lapsia ja vanhempansa jättivät heille myös sievän perinnön. Pekka sai osansa muutamissa tuhansissa markoissa ja Leena peri Ilolan torpan viljavat vainiot valmiiksi rakennettuine huoneineen, joten nuorten silmissä tulevaisuus kylläkin näytti lupaavan onnea.

Leena oli saanut torpan viljelyksineen ja metsineen sillä ehdolla, että he joko maksaisivat siitä vuotuisesti ruunulle menevät verot emätilaan tahi sitte lohkaisisivat siitä erityisen kruunulle suorastaan maksavan uudistilan, joka viimeksi mainittu siitä kylläkin olisi voinut tulla, koska torpan viljelykset ja metsät käsittivät yhteensä kahdenkymmenenviiden hehtaarin pinta-alan, josta melkein kaikki oli viljeltäväksi kelpaavaa maata.

Nuori, onnellinen pari muutti siis vanhempain

kuoleman jälkeen omaan torppaan ja alussa onni näyttikin hymyilevältä. Hankittiin neljä lehmää, hevonen ja sika-possu. Pekka alkoi ruveta kyntämään omaa maakamaraa ja Leena hääriä kotoisissa askareissa. Ja uskottavasti koko talonpito olisi alkanut luistaa mainiosti jos he itse vaan olisivat ymmärtäneet antaa työlleen arvoa. Jos nimittäin Pekka-isäntä olisi älynnyt tuon vanhan, viisaan sananparren: „Joka maata kuokkii, sitä Jumala ruokkii“ sovittaa omaan elämäänsä ja jos Leena-poloinen olisi hoksannut sen salaisuuden, että „hyvässä emännässä on talon siunaus“, niin olisivat asiat kyllä menneet paremmin. Mutta koska Leenan torppa maineen oli lahjaksi saatu, samoinkuin Pekan tuhannet markatkin, niin eivät nuoret myöskään pitäneet niitä suuriarvoisina. Pekka kulki veltosti auran perässä, joten maaemo ei myöskään ollut hyvä antamaan ja Leena kyllästyi ennen aikojaan ometassa rypemiseen ja sikapossun ruokkimiseen. Lehmät laihtuivat ja lypsivät vähän ja hevonen kulki pää alaspäin eikä jaksanut vetää isoa kuormaa. Tora ja kina tulivat myöskin yhdeksi elämänilon sumentajaksi. Kaiken lisäksi tuli vielä kaksi lasta, jotka tietysti myöskin saivat huonon hoidon. Onnettomuudeksi vielä eivät heidän yksinkertaiset mielensä hoksanneet sitäkään keinoa, että olisivat ottaneet vierasta apulaista, jotta talouden alaspäin luisuminen edes jotakuinkin tulisi vältetyksi. Vihdoin viidessä vuodessa joutui tuo viljava, kaunis tila niin rappiolle, että Pekan ja Leenan oli pakko tuumia vuokralaisen ottamista. Sellainen ilmestyikin sangen pian ja sadan markan vuotuista vuokraa vastaan sai haltuunsa koko torpan. Samalla Pekka ja Leena itsekin saivat kotoisilta tanhuilta siirtyä vuokralaisiksi vieraan tupaseen.

Nyt oli siis Ilolan torppa joutunut vieraisiin käsiin ja uusi vuokralainen tahtoi tietysti katsoa omaa etuansa. Maa tuli kyllä kynnetyksi ja kylvetyksi sekä sato visusti korjatuksi, mutta aitojen, ojien, latojen ja muiden rakennuksien suhteen ei oltu yhtä huolellisia vaan ne jätettiin ajan hammasteltaviksi ja muokattaviksi. Metsästä hakattiin mitä irti saatiin, hävitettiin nuoret vesat ja myytiin vanhat.

Näin asuttiin torppaa neljännesvuosisataa ja tällä ajalla oli se myöskin joutunut peräti rappiolle. Maa oli laihtunut, metsät hävitetyt, rakennusten seinät törröttivät osaksi ilman kattoja, ojat olivat sammaltuneet ja aidat maahan vajonneet.

Koska nyt oli kulunut enemmän kuin neljännesvuosisata siitä kun Leena ja Pekka perivät torpan, niin olivat päätilassa, Koskelassa, olot myöskin paljo muuttuneet. Entinen isäntä, Leenan veli, oli kuollut ja hänen poikansa perinyt talon. Tämä oli jo kauvan ahnain silmin katsellut Ilolan torpan laajoja, vaikkakin rappiolle joutuneita vainioita ja hän oli mielessään päättänyt laajentaa niillä omia alueitaan. Ja koska Pekka ja Leena eivät olleet yksinkertaisuudessaan hoksanneet laillistuttaa saantoansa erotuttamalla siitä itsenäistä tilaa, oli uuden isännän mielestä varsin helppo vallata takaisin tätinsä perintö ja liittää se ikuisiksi ajoiksi takaisin Koskelan emätilaan.

Tässä tuumassaan täydellisesti onnistuakseen kutsutti Koskelan isäntä Pekka ja Leena-vanhukset viettämään joulua Koskelaan, jossa heitä kes tittiin oikein ruhtinaallisesti ja oltiin perin osanottavaisia heidän kovaan kohtaloonsa ja tehtiin muka vanhuksien onnea ja hyvinvointia silmällä pitäen ehdotus, että he luopuisivat torpastaan ikuisiksi ajoiksi Koskelan isännän hyväksi ja siitä hyvästä he saisivat koko elinikänsä viisi hehtolitraa viljaa eläkkeeksi vuodessa ja vähän muutakin. Välikirjat tehtiin ja niin joutui Ilolan torppa nyt kolmenkymmen vuoden kuluttua taas Koskelan talon jakamattomaksi omaisuudeksi. Pekalta ja Leenalta oli riistetty pois heille uskottu leiviskänsä ja heidän lapsiltansa perintö.

Molemmat vanhukset ovat jo monta vuotta olleet manan asukkaita. Eikä Koskelan isännän tarvinnut montaakaan kymmentä hehtolitraa jyviä antaa, sillä niin lyhytaikaiseksi heidän vaelluksensa tämän jälkeen tuli. Mutta heidän lapsensa puivat nuttunsa taskussa, joskus myöskin julkisesti, nyrkkiä Koskelan väelle. He tietävät, että väärällä tavalla, vaikka kylläkin laillisilla keinolla, on heidän pieni osansa otettu ja annettu sille, jolla jo ennestään paljon on. Tässä toteutui tuo raamatun paikka, jossa sanotaan: „Sekin vähä mitä hänellä on, pitää otettaman pois, ja annettaman sille, jolla paljo on“. Eikä se ole yksin Pekka ja Leena, joille näin kävi. Samallaisia Pekkoja ja Leenoja on maailmassa tuhansia. Yksi hävittää hänelle uskotun leiviskän yhdellä, toinen toisella tavalla. Siksi lopetan tämän pienen kertomukseni kehoituksella: Pidä maasi ja mantusi arvossa!“

Iida Vanamo.

Pienin kotieläin.

Suomessa on kotieläimiä melkein yhtä monta lajia kuin ulkomaillakin. Pienin ja hyödyllinen kotieläin on mehiläinen, jota eivät vielä kaikki ihmiset tunne eivätkä ole nähneet ja tuskin kuulleet puhuttavankaan. On joskus tullut sananen mehiläisestä lehteemme, kun on puhuttu puutarhan y. m. hoidosta. Vuosi sitten minäkin vasta tutustuin mehiläishoitoon. Olen oppinut ja tutustunut mehiläishoitoon. Olen niitä hoitanut yhden vuoden. Ne menestyivät minulla hyvin ja niiden hoito on erittäin huvittavaa. Kun lämpimänä päivänä menee mehiläistarhaan ja istuutuu siellä jonkun pesän ääreen ja katselee tuota avaruudessa lirisevää joukkoa, niin unohtuu kaikki ikävyydet ja hermostus katoaa. Kun katselen tuota ahkeraa ja iloista joukkoa, joka aamusta varhain myöhäiseen iltaan on ahkerassa puuhassa, oppii niiden elämästä äärettömän paljon. Vähitellen myös alkavat mehiläiset tuntea hoitajansa. Mehiläishoidolla voi ansaita hyvät tulot. Noin 10 pesää voi yhdessä vuodessa antaa 1000 markkaa. Mehiläishoitajan ei tarvitse olla yhtä paljon kotosalla kuin kanan hoitajan. Mehiläishoitaja voi olla viikkokausia poissa talvella, ainoastaan parveiluaikana on pidettävä silmällä sitä hetkeä, jolloin parvi lentää jotta olisi valmis ottamaan sen kiinni.

Luultavasti maassamme on paljon sellaisia kuuromykkiä, jotka voisivat mehiläisiä hoitaa, mutta niiden hoito taitaa olla monelle tietämätön. Useat km pojat ovat erittäin taitavia puuseppiä, jotka voisivat hyvin itse tehdä mehiläispesän kun vain saisi ensin sen nähdä. Voipa naisetkin hoitaa mehiläisiä. Mehiläishoitajan tulee olla järkevä ei huono järkinen, mutta mehiläishoito ei ole vaikeata, kun sen ensin oppii.

„Mehiläishoito meidän maassamme ei ole enää mitään uutta, sillä maamme lounaisosassa, Turun seutuvilla, on sitä harjoitettu jo katolisuuden aikana, jolloin paljon vahaa tarvittiin kynttiläin valmistukseen, ja munkit, harjoittaessa lääkärin ammattia, tarvitsivat hunajaa lääkkeiksi. Tiedetäämpä jo 17 sataluvun loppupuolella mehiläisiä hoidetun niinkin pohjoisessa kuin Uudessakaarlepyyssä asti. Tästä huolimatta on mehiläishoito viime vuosiin saakka rajoittunut jotenkin supistetulle alueelle ja vasta viime vuosina näyttää se etenkin eteläosassa maata alkaneen mennä ilahduttavalla vauhdilla eteenpäin.

Koska kokemuksesta jo tiedetään, että mehiläishoito menestyy maamme kaikissa lääneissä, aina Kajaanista Suomenlahden rantaan asti, olisi toivottavaa, ettei läheisessä tulevaisuudessa olisi ainoatakaan oman kodin omistajaa, jolta asuntonsa vierestä puuttuisi mehiläispesiä. Kun ajattelemme omaa ja koko kansamme taloudellista vaurastumista, on meillä suuri syy asettaa mehiläishoito yhdeksi niistä sivutuotannon mahdollisuuksista, joilla on varsin tärkeä sija kansamme taloudessa. Tarkastakaamme tätä asiaa vähän lähemmin.

Jokainen perhe maassamme käyttää sokeria. Sen vuotuinen tuonti ulkomailta nousee yli parinkymmenen miljoonan markan. Tämmöinen rahamäärä merkitsee jo jotain meidän kansamme elämässä. On koitettu keksiä keinoja sokerintuotannon vähentämiseksi ja tämän suuren rahamäärän pysyttämiseksi oman maan rajojen sisällä, mutta ei ole vielä keksitty mitään niin pätevää keinoa, että tuota menoerää olisi voitu edes vähentää. On neuvottu esim. viljelemään vaahteria ja niiden mahlasta valmistamaan siirappia, jota sitten voisi sokerin asemasta käyttää. Jotenkin luultavaa kumminkin on, että tällä ei asiaa pitkälle autettaisi, sillä vaahteria nykyään tapaa vain siellä täällä etelä- ja lounaisosassa maata, ja kuluisi varmaan hyvin pitkä aika ennenkuin sen viljelys voisi tulla yleiseksi. Epäiltävää on vielä sekin voisiko vaahterasiirappi vähentää sokerin tuotantoa. Asia tarvitsee pikaista korjausta, ja jos mitä keinoa sen auttamiseksi nykyhetkellä miettiikin, niin tehokkain niistä ehdottomasti on hunajan ottaminen yleisesti käytäntöön. Hunajan maku ja arvo ravinto- ja nautintoaineena on monta vertaa sokeria ja siirappia parempi, kunhan sitä vaan opitaan taloudessa käyttämään. Välittäjinä sen saamiseen tarvitaan mehiläisiä, ja tämä kaikki edellyttää mehiläishoidon suurempaa levenemistä.

Vain mehiläiset, nuo pikkuiset hyönteismaailmaan kuuluvat siivekkäät, voivat tuon kallisarvoisen kukkaismehun, hunajan, koota. Ilman mehiläisten välitystä haihtuu sitä satoja tuhansia kiloja kukkaisten kuihtuessa tuulen mukana ilmaan ketään hyödyttämättä.“

Loppupuoli kirjoituksessa otettu Matti Järven mehiläishoidon käsikirjasta, Werner Söderström O.-y. Porvoo.

K. A. Somppi.

Kirje Laihialta.

Hyvät lehtemme lukijat!

Nyt otan kynäni ja uskallan kirjoittaa ensi kerran omaan kuuromykkäin lehteen. Olen lukenut k. m. lehdestä oikein hyvistä, hyödyllisistä ja myöskin kauniista asioista. Olen tähän asti hyvin voinut. Kiitos hyvän Herran Jumalan, joka antaa terveyden ja voiman ihmisille. Minä jaksan hyvin kaiken työn tehtävissä ja olen vanhempien luona. Vanhemmillani on 8 lasta. Meitä on 2 kuuromykkää, sekä 2 sisarta ja 4 veljeä jotka ovat kuulevia. Olen kotona auttamassa äitiä ja isää. Minä voin tehdä työtä kotona. Meillä on iso talo, johon kuuluu suuria niittyjä, peltoja, ja metsiä. Minulla on hauskempi maalla kuin kaupungissa. Kotona on hauska ja hyvä olla. Minä olen ollut kuurona syntymästä asti. Olen syntynyt Miettylän kylässä, johon Laihian asemalta on 6 kilometriä matkaa ylöspäin pitäjästä 7 p. toukokuuta v. 1889.

Kerran lapsena ollessani sattui minulle ikävä onnettomuus. Olin nimittäin isäni kanssa myllyssä, kun se parhaillaan pyöri huimaa kyytiä. Silloin äkisti halkesi päällimmäinen myllynkivi neljäksi kappaleeksi ja lensivät seinän läpi ulos. Siitä seurannut ilman pohti viskasi myös minut ulos eräästä kiven tekemästä aukosta, jossa rytäkässä minulta meni vasen jalka kahdesta kohden poikki. Pian jalkani kuitenkin hyvän hoidon avulla parani jotensakin entiselleen. Minä olin 10 vuotias, kun minut lähetettiin ensin Turun k. m. kouluun v. 1900. Siellä minä kävin yhden vuoden. Mutta kun minulla oli huono puheenlahja, muutettiin minut sormiaakkoskouluun Mikkeliin v. 1901. Tuntui ikävältä, kun en voinut oppia puhumaan. Minä kävin 7 vuotta k. m. koulua Mikkelissä. Siellä oli niin hyvä ja hauska olla, kun sain oppia paljon hyödyllisiä asioita.

Mikkelin k. m. koulusta minä pääsin pois keväällä v. 1908. Meitä oli 12 oppilasta luokalla, jossa hiljan kuollut opettajatar Nanna Hemanson opetti meitä 7 vuotta. K. m. matkapappi pastori H. Nyberg laski meidät Herran Pyhälle Ehtoolliselle 28 p. toukokuuta v. 1908. Kirkonkylässä, johon on kodistani 4 kilometriä on uudestaan korjattu komea kirkko. Täällä Laihialla on 5 kuuromykkää, joita minulla on ilo silloin tällöin käydä tapaamassa. Nyt en muuta tiedä tällä kerralla, kuin tuhannet terveiset opettajilleni ja kaikille kuuromykille.

Ystävyydellä *Juho Hakko.*

Oikaisuja.

Kuuromykkäin Lehden viime Kesä- ja Heinäkuun numeroon oli tullut muutamia painovirheitä, jotka nyt tässä korjataan. „Muistelmia jokapäiväisestä elämästä K. O. Malm'in kodissa“ nimisen kirjoituksen alta oli jäänyt pois kirjoittajan, opettaja E. J Pesosen nimi. — Puhe, joka pidettiin neiti Arrhenius'en 60-vuotisjuhlassa Turussa on opettaja Jukolan pitämä, eikä Jokelan kuten lehdessä erehdyttävästi on merkitty.

Tietoja kotimaasta.

„Heffatan“ k.m. yhdistys on pitänyt menneenä vuonna 8 kokousta Tyrväällä Vinkkilän Ritalassa. Näissä kokouksissa on pidetty monta esitelmää etenkin työhön kykenemättömäin k.m. naisten avustamisesta ja kodista.

Yhdistys on saanut viime marraskuun 1 p:nä oman huoneiston, jonka luovuttivat emäntä Fanny ja isäntä Vilho Ritala vapaasti, mutta yhdistys maksaa pienestä maasta 25 mk. vuodessa. Ne huoneet ovat sali (kokoushuone), 2 kamaria ja kyökki sekä porstua. Yhdistykselle vähitellen hommataan huonekalut, jotka k.m. miehet itse tekevät.

Yhdistyksessä kävivät Suomen k.m. Liiton asiamies herra John Sundberg, joka ehdotti, kuinka „Heffatan“ yhdistys saisi pysyväisen kokouspaikan, k.m. matkapapit K. Nyman ja H. Nyberg, jotka pitävät yhdistyksen vihkitilaisuudessa kauniita puheita.

Yhdistys muistaa aina siellä Åvikilla asuvia kuuromykkä naisia, antamalla heille monta kymmentä markkaa rahaa, ryynejä ja jauhoja sekä koiran. — Yhdistys on saanut Suomen k.m. Liiton kiertävän kirjaston, josta toiset saivat kirjoja luettavaksi. Kokouksissa on ollut 15—36 k.m. vaihdellen.

Toimikuntaan ovat kuuluneet Kalle Markkula, Akseli Ritala, Anna (Kaunismaa) Kuutti, Anni Sallgen ja Vilho Ritala. Jäsenluku v. 1915 oli 32 k.m.

Helsingistä. Raittius-seura „Surd“ on elänyt ensimmäisen merkittävimmän aikajaksonsa 5 vuotta, jonka johdosta se vietti onnistuneen juhlan toukok. 28 p. Seuran puheenjohtaja *W. Stadius* aloitti juhla-ohjelman tervehdyspuheella, jossa m. m. lausui ilonsa ja kiitollisuutensa seuran puolesta juhlassa läsnä olleelle opettaja Palomaalle, kun hän on rikastuttanut seuran ohjelmaa useilla esitelmillä ja muutenkin antanut sysäyksiä sen etenemiselle. Hra Palomaan esitelmät ansaitsevat täyden tunnustuksen ja kiitoksen selvyydellään ja asiallisuudellaan. Puheeseen vastasi opettaja P. lausuen julki syvän vakaumuksensa raittius-aatteen puolesta ja esitti samalla ajatuksensa kotiopintojen tärkeydestä ja hyödystä, josta aineesta lupasi kirjoitaa esitelmän K.m. lehteen. Hra Sundberg puhui sitten, että niin vaatimaton kuin „Surd“ on työssään ollutkin, on se kuitenkin tärkeä tekijä yhdistyksen henkiseen elämään nähden. Kauniilla tavalla hän vertasi „Surdin“ elämää „katajaan“, joka taistelee olemassa olostaan. Allekirjoittanut voi täydellä syyllä sanoa, että „Surd“ tuntee itsensä onnelliseksi, kun yhdistyksen p.-johtaja sitä lämpimästi tukee ja kannattaa. Sitten rouva J. Stadius jakoi uusille jäsenille juhlamerkin (sinisen nauhan ja narsissin kukan), jonka jälkeen eräs seuran nais-jäsen piti puheen tovereilleen. Puhe oli vastakaikuna hra Sundbergin puheeseen. Tätä seurasi rva J. Stadiukselta elämäkerrallinen esitelmä eräästä raittius-aatteen taistelijasta, joka uhrasi itsensä aatteensa eteen ja kaatui sen palveluksessa kuin sotilas taistelutantereelle. Esitelmä ansaitsisi tulla koko Suomen k.m. maailmalle julki. Kun henki nyt näin oli ravittu siirryttiin koivun oksilla hauskasti koristetun teepöydän ääreen sen antimia nauttimaan, jonka jälkeen 4 „Surd'in“ nais-jäsentä esittivät pienen vuoropuhelun „Lämpöä vanhoille kuuromykille“ kirj. opet. Jukola. Leikkien jatkettiin vielä yhdessäoloa. — Lopuksi lämmin kiitos kaikille juhlan hommaajille ja „Surdin“ ystäville.

„Surdilainen“.

Kuopion k. m. yhdistys »Kipinän» toiminnasta v. 1915—16 mainittakoon seuraavaa: „Kipinän“ kokouksia on pidetty 9, niistä 1 johtokunnan kokous, iltamia 2, ja huvimatkoja on tehty useita Kuopion ympäristöön. Esitelmiä ovat muutamat k.m. koulun opettajista käyneet pitämässä yhdistyksessä, sekä k.m. Liiton matka-asiamies John Sundberg ja Eino Karilas. Yhdistyksessä oli v. 1915 alussa 14 jäsentä ja lopussa 10. Uusia jäseniä liittyi 1.

Johtokuntaan kuuluivat hra M. Suuronen puheenjohtaja, neiti Hilja Virkkunen varapuheenjohtaja ja Lydia Saastamoinen sihteerinä ja rahastonhoitajana. Lopulla vuotta oli johtokunnassa Helga Virkkunen, Aili Miettinen, Jussi Väisänen. Ompeluseuran johtajana toimi Lydia Saastamoinen. Lisäksi oli huvitoimikunta 5 henkinen.

Vuosikokous oli $^{23}/_{1}$ 16 ja siinä valittiin puheenjohtajaksi Rurik Pitkänen, varapuheenjohtajaksi ja sihteeriksi Aili Miettinen, rahaston- ja kirjaston hoitajaksi Jussi Väisänen. Tilintarkastajiksi tulivat Lahja Laitinen ja Fanny Pekkarinen. Ompeluseuran johtajaksi Fanny Pekkarinen. Huvitoimikuntaan tulivat Jussi Väisänen, Rurik Pitkänen, Aili Miettinen, Helga Virkkunen ja Hilda Mattila. Kokouksia on ollut kevätpuolella 4, huvimatkoja tehty 1.

Kevätkauden viimeinen kokous oli 27 p. toukok. Pastori H. Nyberg piti siellä esitelmän m. m. S. k. m. Liitosta. Yhdistyksen puolesta tarjottiin virvokkeita. Ilta kului hauskasti keskustellen.

R. E. Pitkänen.

Pietarsaaren Kuuromykkäinkoulusta pääsivät tänä keväänä pois seuraavat oppilaat: Johannes Edvin Strömsholm Luodosta, Oskar August Borgmästar Maksamaalta, Georg Vilhelm Örn Helsingistä, Johannes Valdemar Pellfolk Närpiöstä, Gunnar Gideon Ekman ja Ruth Leontine Ekman Waasasta, Edvard Leonard Vesterholm Helsingistä ja Leonida Amalia Bertelson Nargösta Vironmaalta. Toukokuun 14 p:nä uudistivat oppilaat kasteensa liiton ja pääsivät Herran ehtoolliselle.

Oulun Kuuromykkäinkoulusta pääsi tänä kevännä pois kolme luokkaa, joilla oli yhteensä seuraavat 32 oppilasta: Matti Yrjö Kuusela Rovaniemeltä, Sanna Kaisa Hautanen Alahärmästä, Urho Johannes Keränen Temmeksestä, Hilda Sorola Haapajärveltä, Tyyne Maria Mulli Sulkavalta, Kaisa Maria Marjamaa Raahesta, Aino Hedvig Kurula Sodankylästä, Martta Regiina Keisola Töysästä, Matti Arvi Liinanki Alatorniosta, Edvard Heikkinen Suomussalmelta, Olga Hietala Vehkalahdelta, Lyydia Autio Reisjärveltä, Aina Elviira Laitinen Korpilahdelta, Juho Yrjö Sandelin Jalasjärveltä, Aleksi Laikola Alavudelta, Linnea Lyydia Mäntyniemi Kauhajoelta, Martta Reeta Similä Vihannista, Antti Adiel Myllykangas Kälviältä, Yrjö Nikolai Lehtonen Äänekoskelta, Aarne Aadolf Torkkola Oulaisista, Asseri Haapala Jalasjärveltä, Nikolai Välimäki Säkylästä, Maria Elisabet Puolakanaho Sodankylästä, Eliina Eliisabet Forsnabba Kaustisista, Nelmi Onnetar Kaattori Himangalta, Maria Hokkio Jalasjärveltä, Hulda Kitinprami Laukaasta, Saima Sofia Martonen Jurvasta, Villiam Santaoja Honkojoelta, Frans Villiam Tarkka Alatorniolta, Lauri Aleksanteri Lilja Tammelasta ja Emil Autio Keuruulta.

Toukokuun 21 päivänä uudistivat oppilaat kasteenliittonsa ja laskettiin Herran ehtoolliselle.

Kurikan Kuuromykkäinkoulusta pääsi tänä kevännä pois ainoastaan kaksi oppilasta: Nestori Koivisto Iitistä ja Mikko Junttila Kittilästä. Herran ehtoolliselle laskettiin oppilaat toukokuun 28 p.

Turun Kuuromykkäinkoulusta päästettiin tänä kevännä pois myöskin kolme luokkaa, joilla oli yhteensä 33 oppilasta, nimittäin: Elli Sofia Selin Porista, Esteri Sillanmäki Ruovedeltä, Anna Maria Pihala Eurasta, Aukusti Vihtori Lehtimäki Köyliöstä. Hilda Sanelma Tapaila Rengosta, Astrid Aleksandra Kanerva Lokalahdelta, Tahto Veli Hirvikoski Ikaalisista, Elsa Sillankorva Urjalasta, Sanni Sofia Halin Raumalta, Juho Patrik Olander Somerolta, Otto Nevalainen Juukasta, Helmi Maria Häkkinen Längelmäeltä, Matti Varonen Orimattilasta, Yrjö Gunnar Iltanen Halikosta, Emil Nikolai Lehtonen Vahdosta, Paavo Ilmari Valtonen Hausjärveltä, Olga Maria Aalto Pornaisista,

Arvo Emil Vehanen Mynämäeltä, Jalmari Sem Ellmén Maariasta, Evert Nikolai Mäkilä Loimaalta, Lauri Väinö Rantanen Helsingistä, Viktor August Katajisto Kankaanpäästä, Lauri Arvid Silfvergren Kiikalasta, Esteri Inkeri Vilander Pornaisista, Afra Elli Aliina Eloranta Pomarkusta, Jenny Maria Metsäpelto Vimpelistä, Olga Maria Ala-Antola Laitilasta, Edit Sofia Salo Mäntsälästä, Fanny Elvira Manner Hausjärveltä, Arvi Evert Niemi Kokemäeltä, Alfred Johan Heinonen Halikosta, Oskar Johan Tocklin Muurlasta ja Antero Juho Kurki Ruokolahdelta.

Kesäkuun 1 päivänä uudistivat oppilaat kasteensa liiton ja laskettiin Herran ehtoolliselle.

Tampereen k.m. naisten hiihtoseuran jäsentenväliset hiihtokilpailut pidettiin 27 p. helmikuuta, Näsijärven jäällä. Ilma oli kokolailla hyvä kilpailulle kun klo 8 aamulla saavuin lähtöpaikalle. Oli sinä kilpailijaa jos jonkinlaista, oli lihavaa ja laihaa, harjoitellutta ja harjoittelematonta, yksi ei näyttänyt tietävän mitenpäin sukset jalkaan asetetaan. Mutta luja oli kuitenkin vauhti, kun he lähtöön pyrähtivät. Hetkisen oli joukko suorana rintamana, mutta sitten siitä muodostui jono, joka kiemurteli pitkin latua kuin pitkä käärme. 1 1/2 km. päässä kääntyivät he sitten takaisin majakan luota, meidän muiden jännityksellä odottaessa kuka ensiksi perille ehtisi. Kahden ensimäisen välinen kilpailu menetti paljon jännittävyyttä kun toinen pudotti paluumatkalla toisen sauvansa.

Tulokset: I p. rouvu Sofia Helminen 17 m. 7 sek., II p. neiti Sylvia Lagerström 17 m. 31 sek., III p. neiti Siiri Talvia 19 m. 31 sek., IV p. Saara Kasurinen 19 m. 46 sek. Lähinnä neiti Lyyli Branthin. Samana iltana seuran 5 vuotisjuhlassa jaettiin palkinnot, aistikkaita lasitavaroita.

Tamp. k.m. urheiluseuran 9 vuosikokous pidettiin 6 p. helmikuuta k.m. yhdistyksessä. Kokouksen avasi J. Seppälä ja pöytäkirjurina toimi M. Mikkolainen. Sihteeri luki vuosikertomuksen ja rahastonhoitaja teki selvää viime vuoden tileistä. Vuosikertomus hyväksyttiin ja johtokunnalle ja rahastonhoitajalle myönnettiin tilivapaus. Hra Virtasen muutettua paikkakunnalta, valittiin puheenjohtajaksi yksimielisesti Hra J. Seppälä, sihteeriksi M. Mikkolainen ja samaten varapuheenjohtajaksi, rahastonhoitajaksi O. Toukola, kantomieheksi A. Helminen ja tilintarkastajiksi Anttila ja Lehtinen. Johtokuntaan J. Toppila ja A. Helminen.

Jäsenmaksu pysytettiin entisellään. Tässä vuosikokouksessa luettiin seuran uudet sääntöehdotukset ja hyväksyttiin. Hra Seppälää pyydettiin edelleen urheiluneuvojaksi, johon hän suostui.

Tuula.

Lahjoituksia vanhainkodille Åvikissa: Lappeenrannan kuuromykät 10 mk., nimittämätön Helsingissä 10 mk., Niilo Houtula Lapualta 10 mk., eräs kuuromykkäin ystävä Mikkelissä kahvipannun myssyn, emäntä Arvila Iitistä naisen puvun.

Vihittyjä. Viime marraskuun 7 päivänä vihittiin avioliittoon Laitilan pappilassa kuuromykkä puuseppä Mauri Perkola ja ompelijatar Helma Haaparanta (kuuleva) Laitilan Sepältä.

Kuollut. Viime toukokuun 1 p:nä kuoli Viipurissa kuuromykkä Tyyne Siviä Rähmönen o. s. Honkanen. Vainaja oli käynyt Mikkelin k.m.-koulun läpi ja meni pari vuotta sitten naimisiin k.m.-työmies Matti Rähmösen kanssa. Kalvava keuhkotauti vaivasi vainajaa pitemmän aikaa ja vei hänet lopulta hautaan. Vainajaa suree puolisonsa, ijäkäs äiti, kaksi veljeä ja kaksi sisarta. Vainaja haudattiin sunnuntaina toukokuun 7 p:nä Ristimäen hautausmaalle. Viipurin kuuromykät laskivat seppeleen nuorena kuolleen toverinsa haudalle. Vainaja kuoli 26 v. vanhana.

Omituinen kuolleen kulku. Säämingin pitäjän Ahviosaaren kylässä talollisenpoika kuuromykkä Pekka Juho Tiainen, 32-vuotias, katosi tietymättömiin kotoaan syksyllä 1914, ja arveltiin hänen silloin hukkuneen, ehkä hukuttautuneenkin. Syyskuun 1 p:nä 1915 tuli miehen ruumis nähtäville Lappeen pitäjässä olevan Niemelän höyrysahan edustalla olevien tukkinippujen yhteyteen tarttuneena. Ruumis toimitettiin poliisiviranomaisien avulla Lappeen hautausmaahan ja etsittiin hänen nimeänsä kaikkialla. Viimein tänä kesänä oli vainajan isän korviin tullut tällaisen tuntemattoman hukkuneen löytö ja hän läksi tiedustelemaan asiaa Lappeelle. Täällä tunsikin isä hukkuneen poikansa vaatteista otetun näytetilkun, rahakukkaron sekä siinä olevan rahamäärän ja kellonvitjat poikansa omaisuudeksi. Hän toimitti pojallensa ruumiinsiunauksen ja muistomerkin Lappeen hautausmaalle.

Hukkunut oli nähtävästi tarttunut heti järveen pudotessaan tukkinippuun, jotka olivat vainajan kodin lähellä järvessä silloin, kun vainaja katosi ja tuotiin tukit vasta seuraavana kesänä Niemelän sahalle Lappeelle, joiden mukana hukkunutkin sitten seurasi. — L:ranta.

Heffata yhdistys pitää kuukausi kokouksen Elokuun 27 p. Vinkkilässä. Samassa tilaisuudessa pidetään esitelmä jostakin aineesta.

Kihloissa.

Augusta Räisänen — Iisalmi.

Vilho Salovaara — Kotka.

Sisällys: Silmäys raittiustyöhön Helsingin K:m Yhdistyksessä. — Puhe. — Isän perintö. — Pienin kotieläin. — Kirje Laihialta. — Oikaisuja. — Tietoja kotimaasta.

Helsinki 1916. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.